

Al gran vaixell de passatgers que havia de salpar a mitjanit de Nova York amb destinació a Buenos Aires regnaven l'activitat i el tràfec habituals dels darrers moments. Els visitants de terra s'empenyien els uns als altres per acompanyar els seus amics, els repartidors de telegrams amb les gorres de costat llançaven noms a crits a través dels salons, s'arrossegaven equipatges i flors, els nens corrien escales amunt i escales avall encuriós, mentre l'orquestra tocava, impertorbable, i musicava l'espectacle de coberta.

Jo estava dret conversant amb un conegut a la coberta de passatgers, una mica apartat d'aquell garbuix, quan al costat nostre un flaix va llampegar dues o tres vegades. Pel que semblava, just abans de salpar, uns reporters entrevistaven i fotografiaven de pressa i corrents alguna personalitat. El meu amic s'ho mirava i somreia:

—Teniu a bord un personatge ben singular, el tal Czentovič.

I com que era evident que jo feia cara de no haver entès el seu comentari, va afegir per aclarir-ho:

—Mirko Czentovič, el campió del món d'escacs. Ha recorregut Amèrica sencera de costa a costa jugant a tots els tornejos, i ara viatja a l'Argentina buscant nous èxits.

En efecte, en aquell moment vaig recordar aquell jove campió del món i fins i tot alguns detalls relacionats amb la seva carrera vertiginosa; el meu amic, un lector de diaris molt més sagaç que jo, ho va poder completar amb tota una sèrie d'anècdotes.

Feia més o menys un any, Czentovič s'havia posat al nivell dels campions més acreditats en l'art dels escacs, com Alekhin, Capablanca, Tartakower, Lasker o Bogoliúbov. Des de l'aparició de Reshevsky, el nen prodigi de set anys, al torneig d'escacs de Nova York del 1922, la irrupció d'un complet desconegut en aquest insigne gremi no havia causat tanta sensació. Perquè les característiques intel·lectuals de Czentovič en cap cas semblaven vaticinar una carrera tan brillant de bon començament. Aviat es va escampar el secret que aquest campió d'escacs, en la seva vida privada, no era capaç d'escriure una frase

sense faltes d'ortografia en cap idioma i, com havia dit amb sarcasme i rancúnia un dels seus col·legues indignats, «el seu analfabetisme és igual d'universal en tots els àmbits».

